

Vendeltid på Gäddeholms herrgård

Antikvarisk kontroll

**Irsta 174:1 och Irsta 466
Gäddeholm 2:1
Irsta socken
Västmanland**

*Maud Emanuelsson
Christina Svensson*

Vendeltid på Gäddeholms herrgård

Antikvarisk kontroll

Irsta 174:1 och Irsta 466

Gäddeholm 2:1

Irsta socken

Västmanland

Maud Emanuelson

Christina Svensson

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2010

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISSN: 1653-7408
ISBN: 978-91-86255-73-2

Tryck: Just Nu, Västerås 2010.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Ärendegång	5
Syfte	5
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Genomförande och metod	7
Undersökningresultat	8
30 mars 2009	8
3 april 2009	8
6-7 april 2009	8
20 april 2009	9
14-15 maj 2009	9
26 maj 2009	9
17 juni 2009	9
8 juli 2009	9
Tolkning och utvärdering	12
Referenser	13
Kart- och arkivmaterial	13
Otryckta källor	13
Litteratur	13
Muntliga uppgifter	13
Tekniska och administrativa uppgifter	14
Bilagor	15
Bilaga 1. Schakttabell	
Bilaga 2. Anläggningstabell	
Bilaga 3. Fyndtabell	

Figur 1. Utdrag ur Gröna kartan. Platsen för undersökningsområdet är markerat med en röd ring. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Med anledning av att nya ledningar behövdes grävas ned kring Gäddeholms herrgård med syfte att ansluta till det kommunala VA-nätet har Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen (KM) utfört antikvarisk kontroll på delar av sträckorna. Planering och fältarbete utfördes av Maud Emanuelsson. Fältarbetet utfördes vid flera olika tillfällen under perioden mars-juli 2009. Arbetet omfattade totalt 28 schakt, endast i ett schakt framkom en förhistorisk härd (schakt 9). Härden har daterats till vendeltid, vilket är intressant med tanke på de vendeltida lämningarna som undersökts vid torpet Råmarbo och Hultet, ungefär en kilometer öster om Gäddeholm.

Bakgrund

Ärendegång

Länsstyrelsen i Västmanlands län skickade förfrågningsunderlag; *Begäran om undersökningsplan för antikvarisk kontroll på fastighet Gäddeholm 2:1, Irsta socken, Västerås kommun* (dnr 431-12951-08) till KM 2009-02-09.

För att möjliggöra anläggandet av nya ledningar, med syfte att ansluta till det kommunala VA-nätet, behövdes nya ledningar både grävas och borraras ned i marken. Schaktgrävningen skulle utföras på åkermark söder om Gäddeholms ladugård. Inne på Gäddeholms herrgårdstomt och park var tanken att ledningarna framförallt skulle borraras ned. Ledningarna var tänkta att placeras i redan befintliga ledningar på några ställen. Den berörda sträckan strax söder om Gäddeholms ladugård beräknades omfatta en cirka 180 meter lång sträcka, tänkt för schaktning med maskin. Inom Gäddeholms herrgårdstomt och park skulle nio ställen beröras av borrhning. På dessa platser skulle schaktning föregå borrhningen. Schakten beräknas att bli cirka 1,2 meter djupa och 1,2-1,5 meter breda.

KM levererade undersökningsplan och kostnadsberäkning till länsstyrelsen i slutet av februari 2009. Därefter skrevs avtal den 5 mars 2009 mellan KM och uppdragsgivaren Gäddeholm AB, Göran Johansson.

Den 13 mars framkom efter samtal med länsstyrelsen att två sträckor tillkommit. I båda fallen var anledningen att man inte kände till exakt var de äldre ledningarna var belägna. Med anledning av att det var svårt att uppskatta omfattning, och därmed kostnad, för de tillkomna sträckorna författades ett tilläggsavtal med villkoren för löpande räkning. Detta undertecknades av parterna 27 mars 2009. Maud Emanuelsson har utfört fältarbetet och producerat planer, rapporten har därefter sammanställts av Christina Svensson.

Syfte

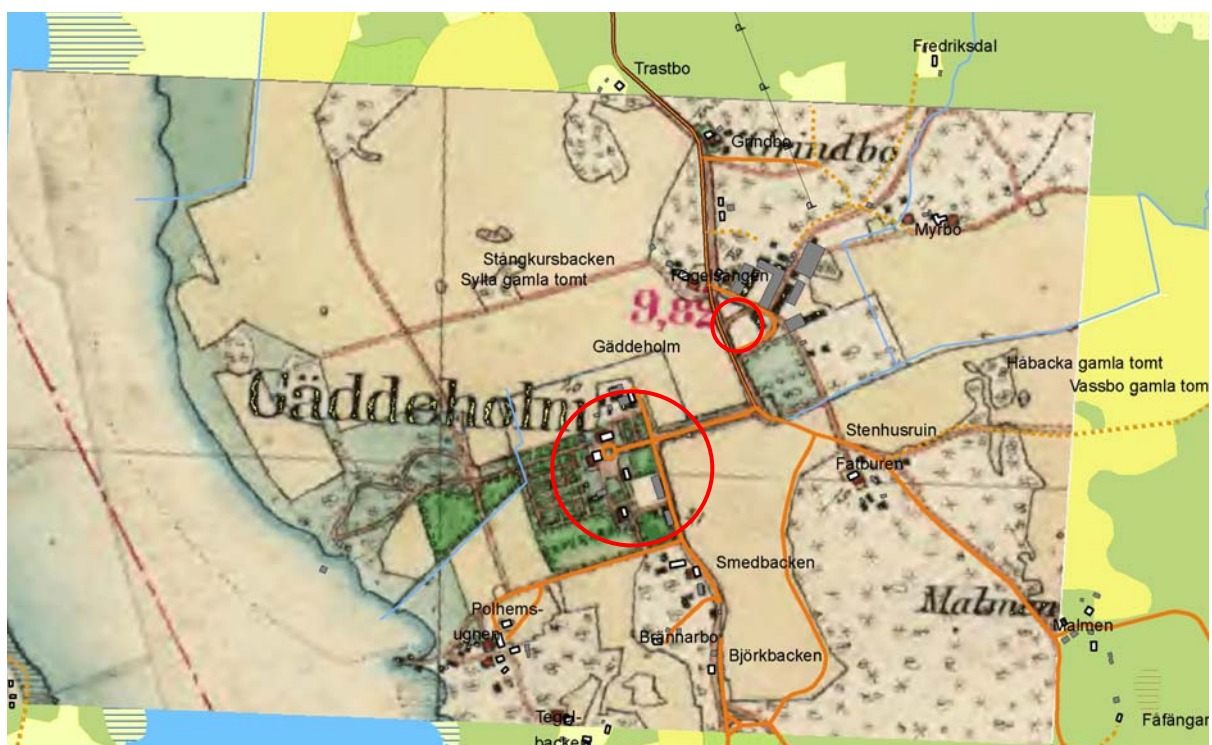
Den antikvariska kontrollen syftade till att skydda fornlämning från skada och, om fornlämning påträffades, att dokumentera anläggningar och kulturlager. Om mer omfattande anläggningar eller komplexa kulturlager påträffades skulle arbetet avbrytas för samråd med länsstyrelsen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Gäddeholms herrgård med bytomt (Irsta 174:1 och 466) ingår i kulturreseptatet *Gäddeholm herrgård* och ligger ca 10 km sydost om Västerås och ungefär 450 meter från Mälaren (se fig. 1 och 2).

Gäddeholm omnämns i de skriftliga källorna redan 1465 (OUA) och godset har vuxit fram under senmedeltiden. Huvudbyggnaden uppfördes 1561 av Gabriel Kristiernsson Oxenstierna. Gäddeholms granngårdar Sylta, Vassbo och Håbacka finns belagda från början av 1400-talet. Gårdarna kom under den senare delen av 1500-talet att ligga under den nya storgården Gäddeholm. På gårdarnas marker har flera torp etablerats. Godsets landskapsutnyttjande har enligt äldre kartmaterial varit tämligen konstant från 1700-talet och framåt, varför miljön kring Gäddeholm i praktiken består av ett konserverat medeltida landskap med lång kontinuitet.

Herrgården med mangårdsbyggnaden och park ligger på cirka 10-15 meter över havet. Gäddeholms mangårdsbyggnad uppfördes 1561. Under 1700-talet förlängdes och höjdes huset. Till mangårdsbyggnaden hörde två flyglar, av vilka den norra brann i början av 1600-talet och den andra, Fogdestugan, revs 1917. Den förstnämnda ersattes på 1730-talet med ett boningshus. Den medeltida källaren med kryssvalv finns dock kvar. Fogdestugan ersattes 1924 med en kopia av den gamla flygeln, dock något flyttad åt sydost (Jan Melander, muntlig uppgift). Gäddeholms herrgård har och har haft en omfattande park, avgränsad i kvarter och alléer. Strukturen har skiftat över tid och det är i dag något komplicerat att rekonstruera parkens utformning utifrån befintligt kartmaterial.

Figur 2. Del av häradsekonomska kartan från 1905 tillsammans med digitala fastighetskartan (edition 2000). Gäddeholms herrgård i mitten. Gårdarna med belägg från 1400-talet, Sylta, Vassbo och Håbacka, ligger norr och öster om Gäddeholm. Torpen Råmarbo och Hultet, med vendeltida lämningar, ligger strax öster om Håbacka och Vassbo. Den mindre röda ringen markerar undersökt område redovisat i figur 5. Den större röda ringen markerar undersökt område redovisat i figur 4.

En arkeologisk utredning etapp 1 har utförts inom fastigheten 2003 vilken visar på att det kan finnas äldre boplatsslämningar eller gravar i omgivningen och äldre bebyggelse under den nuvarande (Anttila 2003). Flera arkeologiska undersökningar har utförts i omgivningarna under de senaste åren (Hallgren, *Råmarbo manus*; Emanuelsson mfl, 2007; Emanuelson 2009).

Intill de två torpen Råmarbo och Hultet, ca en kilometer öster om Gäddeholms herrgård, finns två registrerade fornlämningar i form av stensättningar, Irsta 61:1–2, samt en delundersökt boplatz daterad till folkvandringstid/vendeltid (Emanuelsson 2009). De två stensättningarna är runda, stenfyllda med kantkedja och en av dem har ett mittblock. Den arkeologiska delundersökningen föranleddes av Mälarenergis arbete att anlägga en huvudvattenledning till Kärrbo-området. Inom en 200 kvm stor yta plandokumenterades under arkeologiska arbeten 2008 närmare 100 anläggningar, varav majoriteten utgjordes av stolphål och härdar. Anläggningarna var mycket välbevarade och nästan samtliga stolphål hade kraftiga stenskoningar, som avtecknade sig tydligt i plan. Det stora antalet stenskodda stolphål pekar på att flera stolpbyggda hus funnits på platsen. Mängden stolphål visar att flera hus med något varierande placering avlöst varandra på platsen. Inom det begränsade schakt som öppnades fanns tyvärr ingen möjlighet att reda ut de enskilda husens placering men åtminstone ett stolpbyggt hus har lokaliserats. Framrensandet av en syllstensrad visar att ett ugn- eller spisfundament har varit anslutet till syllstensraden. Mellan syllstensgrunden och det treskeppiga huset fanns en avlång (cirka 5x1,4 meter stor och som mest 0,4 meter djup) nedgrävning som sekundärt används som avfallsgrop. Häri återfanns rikligt med obrända djurben, keramik, bränd lera och enstaka brända ben (Preliminär redovisning av undersökningsresultat, Anna-Lena Hallgren, KM, lst dnr 431–11889–06). Gropen har daterats till vendeltid (¹⁴C på matskorpa). I gropen fanns även gjutformsfragment spridda bland övrigt avfall. På flera av gjutformsdelarna återstod fortfarande reliefen av de föremål som gjutits i dem. Preliminärt tycks det röra sig om små likarmade spännan. Torun Zachrisson, docent vid Stockholms universitet, jämför Råmarbo med elitmiljöer som Husby i Glanshammar socken, Närke eller Valsta i Norrsunda socken, Uppland (Lihammer, red. 2009).

Med anledning av schaktningsarbete inför ledningsdragnings av kommunalt vatten- och avlopp utfördes en arkeologisk antikvarisk kontroll under 2009 vid torpet Hultet (Emanuelsson 2009). En härd och en större grop påträffades. Gropen har ¹⁴C-daterats till äldre vendeltid–yngre vikingatid, vilket sammanfaller väl med resultaten från den intilliggande delundersökta boplatzen vid Råmarbo. Dateringen av gropen visar att den intilliggande, delundersökta, folkvandringstida och vendeltida högreståndsboplatzen Råmarbo har både en större nordlig utbredning och en något längre användningstid än vad som tidigare varit känt. Förekomsten av de magrade sandiga fragmenten av bränd lera indikerar någon form av hantverk, vilket också överensstämmer med resultaten från Råmarbo. Även härden tolkas preliminärt som en del av boplatzen Råmarbo.

Genomförande och metod

Fältarbetet utfördes som tidigare nämnts under flera tillfällen. Resultatet från dessa redovisas utifrån datum för fältarbete nedan. Schakten finns inritade på kartor i figur 4 och 5. Den antikvariska kontrollen utfördes när grävning/borring/tryckning skulle genomföras på de sträckor som var ställda under arkeologs kontroll. Schakten/groparna varierade i storlek och form, från ca 1,5 x 1,5 meter stora gropar till långa schakt på upp till 70 meter. Schakten dokumenterades med text, fotografi och ritades in på karta i skala 1:100.

Undersökningsresultat

30 mars 2009

Schaktövervakning i åkermarken sydöst om herrgården. Fyra schakt grävdes (schakt 1-4, figur 4). I schakt 1 framkom en recent grop med mycket sot, kol och recent tegel. Schakt 1, närmast allén, bestod underlaget av pinnmo med mycket sten, med anledning av detta framfördes förslaget från grävmaskinisten att ledningen istället skulle tryckas. För denna förändring krävdes diskussion med länsstyrelsen, beslut om ny sträckning (tvärs över åkermark istället för utmed allén) kom överrens om mellan parterna via e-mail (2009-03-31, e-mail mellan Anna Onsten-Molander, lst, och Göran Johansson, Gäddeholm AB). Inget av antikvariskt intresse påträffades.

3 april 2009

Två gropar behövde grävas för att trycka under landsvägen vid ladugården (schakt 5-6, figur 5). Båda schakten bestod av omrörda massor; sand, tegelsten, cementrör och stenblock. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

6-7 april 2009

Schaktkontroll på ladugårdssidan (schakt 7-12, figur 5) och ett på herrgårdssidan (schakt 14, figur 4). En härd framkom i schakt 9 (A1), ca 0,7 meter i diameter och 0,15 meter djup, i vilken ett kolprov (P1) tillvaratogs. Härden har ¹⁴C-daterats till perioden 540-645 AD, vilket placerar den i vendeltid (Possnert 2009). I schaktet framkom dock mycket avfall som deponerats tillsammans med övrigt tegelavfall, matjord och stenblock. De påförda massorna var som mest ca 1 meter tjockt. Enligt en besökare som arbetat på gården i 35 år kallades området tidigare för ”träsket”.

Figur 3. Härd (A1) i schakt 9. Foto: Maud Emanuelsson.

20 april 2009

Schaktkontroll vid schakt 13 (mejeriet) och schakt 15-17A, vid herrgården (figur 4). I schakt 17 A framkom en recent grop (0,6 m i diameter), däröver påfört grus. Bedömdes inte vara av antikvariskt intresse.

14-15 maj 2009

Sökschakt på väst- och norrsidan av mangårdsbyggnaden (schakt 17B-19, figur 4). I schakten på västsidan av mangårdsbyggnaden påträffades flera större stenblock, (0,4-0,8 meter i diameter), vilka sannolikt härrör från material ämnat för att bygga upp terrassen.

I schaktet intill mangårdsbyggnadens västra del (17B) påträffades påfört material och historiska spår i form av en skärva av stengods, skärva av yngre rödgods och del av ett kritpipskaft. I de omrörda massorna fanns även en skärva från en kakelugn. Skärvan var svartglaserad med dekoration i form av en 6x4 cm stor urna. Samtliga skärvor kan dateras till 1600- och 1700-tal, vilken bör överrensstämma med aktiviteter i samband med att mangårdsbyggnaden byggdes om under 1700-talet. (Fynden ej tillvaratagna). Schakt 20-21 utgörs av gropar i nordvästra och nordöstra gaveln av det norra boningshuset. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

26 maj 2009

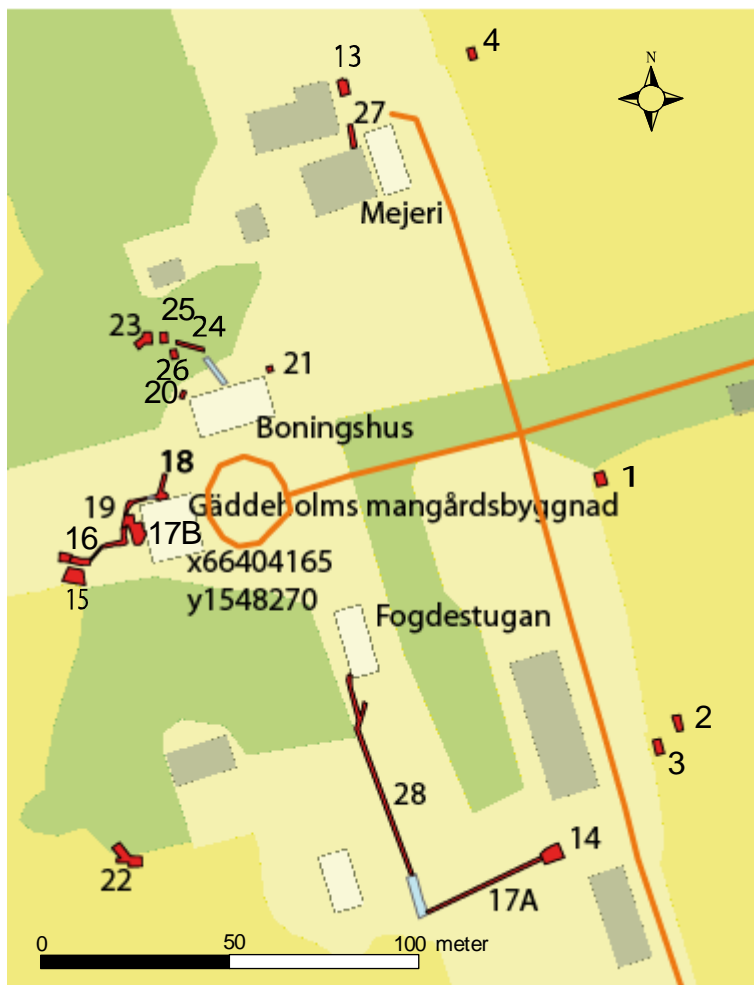
Sökschakt nordväst om det norra boningshuset (schakt 23-26, figur 4). Inget av antikvariskt intresse påträffades.

17 juni 2009

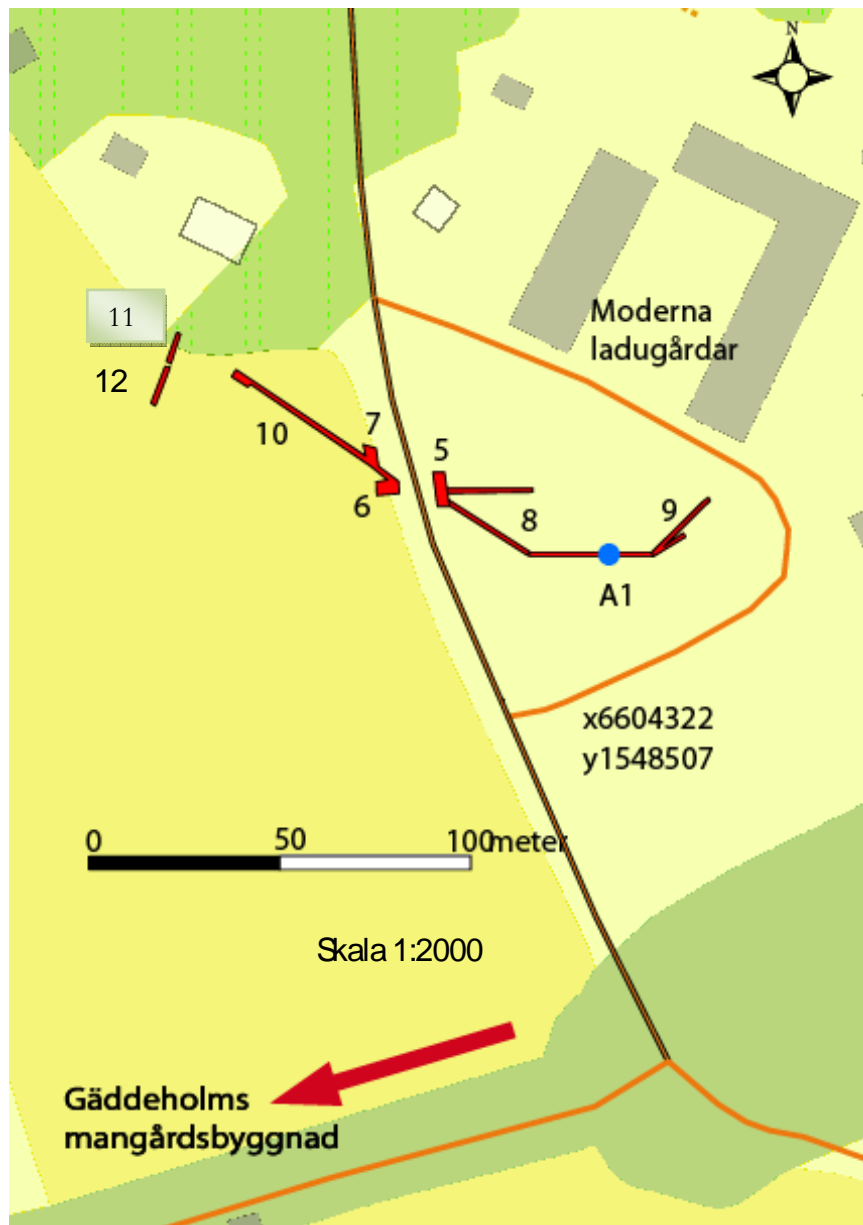
Schakt 27 vid gamla mejeriet (figur 4). I botten av schaktet framkom moderna avloppsrör. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

8 juli 2009

Schakt 28 i gräsmatta söder om Fogdestugan (figur 4). Ungefär 10 meter söder om fogdestugan framkom ett kulturlager, ca 3,5 meter långt; från 1800-1900-tal. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

Figur 4. Schakten (röda) kring Gäddeholms mangårdsbyggnad, schakt 1-4 och 14-28. Koordinatangivelsen (x, y) anger värdet för mangårdsbyggnaden. Blått schakt norr om "Boningshus" grävdes utan antikvarisk översyn. Detsamma gäller för blått parti i schakt i sydvästra delen av schakt 17A. Skala 1:2 000.

Figur 5. Schakten (röda) kring de moderna ladugårdarna, nordöst om Gäddeholms mangårdsbyggnad, schakt 5-12. Härden, A1, är markerad med blå prick. Koordinatangivelsen (x, y) anger värdet för vägskalet omedelbart till väster. Skala 1:2 000.

Tolkning och utvärdering

Från förhistorisk tid framkom endast en härd (A1) i schakt 9, vilken med hjälp av ¹⁴C-datering härrör från vendeltid. Det är intressant att en vendeltida datering framkom i området med anledning av tidigare påträffande fornlämningar från samma period vid Råmarbo, ungefär en kilometer öster om Gäddeholms herrgård.

Övriga schakt vid Gäddeholm uppvisade främst omrört material. De få fynden, kritpipa, rödgods och stengods från 1600- och 1700-tal, härrör troligtvis från aktiviteter i samband med att mangårdsbyggnaden byggdes om under 1700-talet. Anmärkningsvärt är att inga fynd av senmedeltida karaktär framkom, trots skriftliga belägg för byggnationer på platsen redan 1465 och 1561. Inga spår av tidigare trädgårdsstrukturer framkom under schaktningsarbetet.

Utifrån resultatet av den antikvariska kontrollen vid Gäddeholm kan konstateras att område kring de moderna ladugårdarna varit i bruk av människor redan under vendeltid. Troligtvis rör det sig om aktiviteter med anknytning till högre-ståndsboplatsen Råmarbo cirka en kilometer österut.

Figur 6. Arbetsbild vid schakt 16, väster om mangårdsbyggnaden. Foto: Maud Emanuelsson.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Digitala fastighetskartan, edition 2000.

Gröna kartan.

Häradsekonomska kartan 1905. Lantmäteriets digitala arkiv.

Uppgifter ur FMIS.

Otryckta källor

Possnert, G. 2009. *Resultat av C-14- datering av träkol från Västmanland. Labnr Ua-38488.*

Hallgren, A-L. *Preliminär redovisning av undersökningsresultat.* Lst dnr 431–11889–06.

OUA, Ortnamnssamlingen i Uppsala.

Litteratur

Anttila, K. 2003. *Gäddeholmsområdet. Arkeologisk utredning delområde, etapp 1.* RAÄ 60, 61, 62, 65, 66, 67 m.fl. Gäddeholm 2:1 och Limsta 1:1, 2:1, 3:1, 4:1, 5:1, 6:1, Irsta socken, Västerås kommun, Västmanland. Västmanlands läns museum, Kulturmiljöavdelningen rapport A 2003:A60. Västerås.

Emanuelsson, M. & Ählström, J. 2007. *Gäddeholmsområdet. Gäddeholmsvägen, norra delen, borgen, Herrgårdsängen. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2.* Hagbyholm 1:1, 1:2, Älby 1:1, 5:1, Gäddeholm 2:1, Limsta 1:1 m.fl. Irsta socken, Västerås kommun, Västmanland. Kulturmiljövård Mälardalen rapport 2006:56. Västerås.

Emanuelsson, M. 2009. *Mellan Hultet och Råmarbo. En yngre järnåldersboplats i torpmiljö.* Arkeologisk antikvarisk kontroll. Gäddeholm 2:2 och 2:46, Irsta socken, Västerås kommun, Västmanland. Kulturmiljövård Mälardalen rapport 2006:56. Västerås.

Lihammer, A. (red.) 2009. *Vetenskapligt program 2009.* Kulturmiljövård Mälardalen Skrifter 1. Kulturmiljövård Mälardalen Skrifter 1. Västerås.

Muntliga uppgifter

Melander, J. Nämndstrateg/Stadsantikvarie, Västerås stad.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Kulturmiljövård Mälardalens dnr:</i>	KM 09012
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-12951-08, 2009-02-24
<i>Undersökningsperiod:</i>	30 mars, 6-7 april, 20 april, 14-15 maj, 26 maj, 17 juni och 8 juli 2009.
<i>Arkeologtimmar:</i>	59 timmar (32 fasta timmar, 27 löpande timmar)
<i>Maskintimmar:</i>	Maskintid ingick ej.
<i>Exploateringsyta:</i>	Schakten ungefär 475 m ²
<i>Personal:</i>	Maud Emanuelsson
<i>Belägenhet:</i>	Gäddeholm 2:1, Irsta socken, Västerås kommun.
<i>Ekonomisk karta:</i>	11G 0j
<i>Koordinatsystem:</i>	RT90 2,5 gon V
<i>Koordinater:</i>	Gäddeholms herrgård x6604165 y1548270
<i>Inmätningssmetod:</i>	Manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Västmanlands läns museum

BILAGOR

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt	Datum för fältarbete	Marksdrag och topografiskt läge	Längd, m	Djup, m	Area, m ²	Anmärkning	Anläggningar	Underlag
1	2009-03-30	Åkermark	2,5 x 3,5	0,55	8,75			pinmo
2	2009-03-30	Åkermark	4 x 1,5	0,55	6	Recent grop, ca 0,8 x 1,0 x 0,1. Recent tegel, mkt sot & kol.		lera
3	2009-03-30	Åkermark	1,8 x 3,0	0,55	5,4	Pinmo med mycket sten.		lera
4	2009-03-30	Åkermark	1,8 x 3,0	0,4	5,4			lera
5	2009-04-03	Invid landsväg/ladugård	3,0 x 3,0 (Del av schakt 8)	1,5	9	Omrörda massor; sand, tegelsten, cementrör och stenblock.		Lera/ pinmo
6	2009-04-03	Invid landsväg/ladugård	3,0 x 3,0	1,5	9	Omrörda massor; sand, tegelsten, cementrör och stenblock.		lera
7	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	4 x 3,5-2	0,9	14	Mörkbrun, myllig jord med inslag av stenblock och enstaka tegelbitar. Mycket sten.		lera
8	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	1,5-3 x 9 (Del av Schakt 5)	0,9	Ca 18	Mörkbrun, myllig jord med inslag av stenblock och enstaka tegelbitar. Mycket sten.		pinmo

9	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	Ca 57 m lång och 1,5 m bred, i tre vinklar. En utlöpare i sträckningens syddöstra del.	0,6-1,0	Ca 86	Mörkbrun, myllig jord med inslag av stenblock och enstaka tegelbitar. Mycket sten.	Härd A1	pinmo
10	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	Ca 70 m lång och 1 m bred.	0,3	70	Mörkbrun lera och matjord.		lera
11	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	10 x 1,0	0,9	10	Sand		lera
12	2009-04-06 & 07	Invid landsväg/ladugård	15 x 1,0	0,9	15	Lera		lera
13	2009-04-20	Öster om mejeriet	6 x 2	1,1	12	Överst 0,1 m grus, därunder omrörda lager, i botten lera. Del av brunn fylld med tegel framkom		lera
14	2009-04-20	Grop öster om schakt 17A	4 x 4	0,7	16			lera
15	2009-04-20	Öster om mangården	4 x 9	0,8	36	Mycket omrört pga tidigare nedgrävda ledningar.		lera
16	2009-04-20	Öster om mangården	6,5 x 1,6 x 1,6	0,6-0,9	Ca 15	Mycket omrört pga tidigare nedgrävda ledningar.		lera
17A	2009-04-20	Väster om schakt 14	33,6 x 1,5	0,6-0,9	50,5	I schaktets östra del påträffades en recent grop		lera

17B	2009-05-14	Väster (baksidan) om mangårdsbyggnad	7,5 x 1	0,9	7,5	Mycket sten och omrörda massor. En skärva av stengods, skärva av yngre rödgods och del av ett kritpipskaft. En skärva från en kakelugn, svartglaserad med dekoration i form av en 6x4 cm stor urna. vilka båda troligtvis kan härledas till skräp i fyllnadsmassor från 1700-talet då man på den västra sidan fyllt ut och höjt marken och huset.		Ej grävd till steril lera.
18	2009-05-14	Norra gaveln av mangårdsbyggnaden	8 x 1,5	0,95-1,0	12	Omrörda massor		Ej grävd till steril lera.
19	2009-05-15	Utmed mangårdsbyggnadens västra långsida	Oregelbunden form, ca 4,5 x 9	1,1-1,2	Ca 40	Påförda och omrörda massor, mycket grus		Ej grävd till steril lera.
20	2009-05-15	Nordväst om Marcus Skures hus.	1,5 x 1,5	1,10	2,25	Tegelkross, sand, grus		lera
21	2009-05-15	Nordöst om Marcus Skures hus.	1,4 x 1,5	1,20	2,1	Tegelkross, sand, grus		Ej grävd till steril lera.
22	2009-05-15	Gräsmatta	Mycket oregelbunden form, ca 7 x 7 m	0,2-1,10	Ca 26	Matjord, tegelkross, glaciallera		lera
23	2009-05-26	Gräsmatta. Grop vid pool.	4,5 x 3	0,9	13,5	Påförd matjord, omrört med grus, därunder lera. Skärva av stengods och skärva av fajans i de omrörda massorna.		lera
24	2009-05-26	Gräsmatta	1,2 x 4	1,2-1,4	4,8			lera

25	2009-05-26	Gräsmatta	1,7 x 2,0 x 1,2	1,2-1,3	Ca 4			lera
26	2009-05-26	Gräsmatta	3,3 x 1,7	1,0-1,2	5,5	Sand, tegelkross, silt, taktegel		lera
27	2009-06-17	Invid gamla mejeriet	1,4 x 6	1,0-1,2	8,5	Schaktet berörde bara påförda gruslager, pga ledningar i botten.		Ej grävd i botten.
28	2009-07-08	Gräsmatta	54,5 x 1	0,6	54,5	Vid 14,5-18 m kulturlager från 1800-1900-tal.		lera

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anl. nr	Typ	I schakt nr	Längd, m	Djup, m	Fyllning	Kolprov
A1	Härd	9	0,7, diam	0,15	Sotig silt	P1

Bilaga 3. ¹⁴C-analyser

Lab. nr	Prov nr	Anl. nr	Anläggningstyp	Material och kontext	¹⁴ C-ålder BP	Kalibrerad ålder med två sigma
Ua-38488	Gäddeholms herrgård	A1	Härd	Träkol från härd	1475±30	540-645 AD

Kalibreringar enl. Stuiver, Long & Kra 1993.